

Kirkon henkisen huollon kehittämishankkeen eteneminen Keski-Suomessa

1. Tausta

Lapuan hiippakunnassa on osana Kauhajoki-hanketta käynnistetty kirkon henkisen huollon kehittäminen. Hiippakunnassa muotoutui ajatus, että Vaasan kirkon henkisen huollon valmiusryhmää laajennettaisiin maakunnalliseksi ja samalla Etelä-Pohjanmaalle (Seinäjoki) ja Keski-Suomeen (Jyväskylä) perustettaisiin kokonaan uudet valmiusryhmät. Vaasan alueen hankkeesta vastasi Kari Hietämäki. Etelä-Pohjanmaalla hankesihteeriksi kutsuttiin Jaakko Linko.

Jyväskylän seurakunta teki tuomiokapitulin kanssa sopimuksen suuronnettomuuksien kriisivalmiuden kehittämisprojektista Keski-Suomen seurakunnissa. Jyväskylän kirkkoneuvoston pöytäkirjassa 9.12.2009 todetaan:

Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulista oltu yhteydessä Jyväskylän seurakuntaan sen selvittämiseksi, voisiko Jyväskylän seurakunta käytännössä hoitaa projektin Keski-Suomen osuuden. Tätä varten tuomiokapituli tarjoaa seurakunnalle 10 kuukauden palkkausmäärärahaa sivukuluineen 50%:lle viranhaltijalle (laskettu seurakuntapastorin palkasta).

Neuvotteluissa tuomiokapitulin kanssa on päädytty siihen, että pastori Satu Konsti, joka työskentelee helmikuun loppuun asti Keltinmäen aluseurakunnassa ja 1.3.2010 lukien YSP:n osa-aikaeläkkeellä olevan yhteiskunnallisen työn papin sijaisena (50 %) olisi sopiva henkilö hoitamaan projektia. Hänen viranhoito-osuutensa olisi siten 1.3.-31.12.2010 kokoaikainen.

Tuomiokapitulissa on valmisteltu oheinen sopimusluonnos, joka nyt tulee kirkkoneuvoston käsiteltäväksi (liite). Sopimusta voidaan pitää Jyväskylän seurakunnan edun mukaisena, koska projektin avulla saadaan hoidettua tehtävä, joka muutoinkin olisi lähiaikoina pitänyt hoitaa. Tämän hetkisen tiedon mukaan varattu aika ja palkkausmääräraha riittävät hankkeen läpiviemiseen.

Esitys Kirkkoneuvosto

- 1) hyväksyy sopimuksen liitteen mukaisena;
- 2) esittää kirkkojärjestyksen 6 luvun 33 §:n mukaisena lausuntonaan, että tuomiokapituli antaisi virkamääräyksen 50 %:n seurakuntapastorin virkaan Satu Konstille ajalle 1.3.-31.12.2010 Jyväskylän seurakuntaan/Keski-Suomen seurakuntien suuronnettomuuksien kriisivalmiuden kehittämisprojektiin (ns. HeHu-hanke).

Päätös Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Vaikka hankesihteerin työaikani alkoi vasta maaliskuussa, tapasin jo tammikuussa Kauhajoki-hanketta koordinoivan Markku Orsilan ja osallistuin kirkon henkisen huollon kehittämistä koskevaan palaveriin 20.1.2010. Tämän palaverin yhteydessä sovittiin käytännön asioista, kuten matkalaskuista ja sellaisista. Minun kannalta oli selvempää, että olin sopimuksen mukaisesti selkeästi Jyväskylän seurakunnan työntekijä ja että esimiehenäni toimi sama henkilö (Arto Viitala 1.3.-31.7. ja Raimo Laine 1.8.-31.12.) molemmissa tehtävissä sekä HeHu-hankesihteerinä että yhteiskunnallisen työn pappina. Tätä pidän onnistuneena ratkaisuna. Yhteiskunnallisen työn papin ja hankesihteerin työt myös tukivat toisiaan.

2. Yhteistyöterveisin NN

2.1. HeHu?! :) - viranomaiset ja muut psykososiaalisen tuen toimijat mukaan

Pääkaupunkiseudun kirkon henkisen huollon ryhmä on rakennettu palvelemaan sekä viranomaisten että seurakuntien tarpeita kriisitilanteissa. Tästä lähtökohdasta lähdettiin liikkeelle myös Keski-Suomessa. Kirkon henkisestä huollosta ei haluttu rakentaa kirkon erityisjoukkoa, joka ottaa tilanteen haltuunsa, vaan nimenomaan auttamaan tulevaa ryhmää.

Kirkon henkinen huolto ei ollut Keski-Suomessa kovinkaan tuttu käsitteenä. Lisäksi psykososiaalisesta tuesta puhutaan viranomaisten kesken eri käsitteillä vähän näkökulmasta riippuen henkinen ensiapu, psykososiaalinen tuki, henkinen tuki ja henkinen huolto. Henkinen ensiapu on Keski-Suomessa käytössä sairaanhoitopiirissä viitattaessa sairaalan sisäiseen valmiuteen ja erityisesti pienemmissä onnettomuuksissa tapahtuvaan toimintaan. Sairaalapastorit ovat osa henkisen ensiavun valmiutta. Henkisen ensiavun johtoryhmä eli HEA 1 taas on hälytettävä virtuaaliyksikkö hätäkeskuksessa. HEA1 on alun perin ollut lääninhallituksen alainen koko Keski-Suomen läänialueella toimiva ryhmä, joka on vastannut henkisen ensiavun koordinoinnista suuronnettomuustilanteissa. Sen nykyisestä roolista ja kokoonpanosta kerron luvussa 2.1.1.. Psykososiaalinen tuki on sosiaali- ja terveysministeriön ohjeissaan käyttämä käsite. Henkisestä huollosta tai henkisestä tuesta Keski-Suomessa puhutaan sekä sairaanhoitopiirin että kirkon piirissä, siksi tässä raportissa kirkkoon viitataan käsitteellä kirkon henkinen huolto tai (kirkon) HeHu, kun taas sairaanhoitopiirin kohdalla puhutaan henkisestä huollosta tai henkisestä tuesta.

2.1.1. Keski-Suomen sairaanhoitopiiri näyttää tietä

Keski-Suomessa sairaanhoitopiirillä oli vuosina 2006 -2009 porrasteisen henkisen tuen viranomaisjärjestelmän kehittämishanke ja hankkeen loppuraportti oli sairaanhoitopiirin käsittelyssä juuri kirkon henkisen huollon kehittämishankkeen alkaessa 22.3.2010. Loppuraportti ”Porrasteisen henkisen tuen viranomaisjärjestelmän rakentaminen Keski-Suomen maakuntaan, Kehittämishanke 2006 – 2009” toimi hankesihteerin työn pohjana. Tähän järjestelmään myös kirkon HeHun oli ankkuroiduttava. Tätä käsitystäni vahvisti myös sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu traumatilanteiden psykososiaalinen tuki ja palvelut vuodelta 2009. Tässä julkaisussa kirkko nähdään keskeisenä kriisivalmiutta ylläpitävänä ja kriisissä olevaa ihmistä auttavana toimijana ja kirkon työntekijät nähdään psykososiaalisen tuen ammattilaisina. Yllätyksenä tuli, että Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on edelläkävijä henkisen tuen järjestelmän rakentajana.

Näin ylihoitaja Ilkka Pernu oli luonnollinen yhteistyökumppani lähdettäessä miettimään, miten kirkon henkistä huoltoa tulisi Keski-Suomessa organisoida. Sairaanhoitopiirin hankkeen ja kirkon HeHu-hankkeen ajallinen läheisyys oli sekä etu että haitta. Yhtäältä sain ylihoitaja Ilkka Pernulta arvokasta tietoa ja näkemystä, miten hankesihteerinä voisin viedä hanketta eteenpäin. Toisaalta kirkon HeHu suunnitelmat piti nyt miettiä suhteessa sairaanhoitopiirin suunnitelmiin, joissa seurakunnatkin oli huomioitu, mutta kirkon HeHun hälytys- ja johtamisrakenteen puuttuessa kunnollista mallia tähän ei ollut olemassa. Maakunnalliseen suuronnettomuuksien

psykososiaalisen tuen johtoryhmään oli valittu Lapuan hiippakunnan Keski-Suomen hiippakuntasihteeri Kai Jantunen seurakuntien edustajaksi. Maakunnallisen psykososiaalisen tuen johtoryhmän tehtävänä on koordinoita ja kouluttaa sekä suuronnettomuustilanteessa organisoida ja johtaa psykososiaalisen tuen toimijoita Keski-Suomessa. Maakunnallisen johtoryhmän jäsenet saavat tekstiviesti hälytyksen suuronnettomuustilanteesta suoraan hätäkeskuksesta. Tämä osoittautui luonnolliseksi hälytyskanavaksi myös kirkon HeHu-valmiusryhmälle.

2.1.2. Kriisikeskus Mobile – sosiaalipäivystyksen etupäivystäjä

Kriisikeskus Mobile on Jyväskylän seudulla seurakunnan yhteistyökumppani ollut jo pitempää ja näin oli luontevaa myös HeHu asioissa olla heihin yhteydessä ja pohtia yhdessä, miten suuronnettomuustilanteessa tulisi toimia.

Suurin osa Keski-Suomea kuuluu kriisikeskus Mobilen etupäivystys alueeseen virka-ajan ulkopuolella (Hankasalmi, Juotsa, Jyväskylä, Jämsä, Keuruu, Konnevesi, Kuhmoinen, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka Uurainen ja Äänekoski) ja Mobilen johtaja kuuluu myös maakunnallisen psykososiaalisen tuen johtoryhmään. Näin Mobile on keskeisesti mukana myös suuronnettomuuksiin liittyvissä tilanteissa. Mobilen osaaminen pienempien kriisien kohtaajana antaa myös seurakunnan työntekijöille tukea.

Mobile olikin ensimmäisiä paikkoja, jossa yhdessä Etelä-Pohjanmaan HeHu- hankesihteerin kanssa vierailimme 14.4.2010. Mobilen toiminnan esittely ja keskustelu kirkon HeHu suunnitelmista auttoivat eteenpäin. Yhdessä Jaakon kanssa vieraillessa esille tuli myös, että Seinäjoella toimii Mobile, mutta sen rooli on erilainen. Vaikka Jyväskylän kriisikeskus Mobile on selkeästi ns. kolmannen sektorintoimia, on se tehtäviensä puolesta osa viranomaisjärjestelmää.

Mobilen johtaja osallistuu ensimmäiseen koulutuspäivään yhdessä Vapaaehtoisen pelastuspalvelun valmiuspäällikkö Tave Rautiaisen kanssa. Heidän tehtävään koulutuksessa on puhua esimerkin kautta psykososiaalisen tuen järjestelyistä.

2.1.3. Pelastuslaitos – Kirkon HeHu ja palolaitoksen pappi

Samana päivänä, kun vierailimme Jaakon kanssa Mobilessa, kävimme myös pelastuslaitoksella ensihoitopäällikkö Risto Ylösen juttusilla. Keskustelu selvensi yhteisten tunnusten eli liivien merkitystä, vaikka vihreä väri onkin Keski-Suomessa ensivasteryhmän käytössä ja samalla pohdimme hälytyksen järjestämistä. Tuli myös esille, että sairaankuljetuksen järjestelyissä ja pelastuspuolen organisaatioissa on tapahtunut suuria muutoksia, jotka osaltaan voivat vaikuttaa myös kirkon HeHun rooliin tulevaisuudessa. Tämä tosin jää nähtäväksi. Ensimmäiset vierailut Mobileen ja pelastuslaitokselle myös toivat esiin sen, että konkreettisemmat suunnitelmat siitä, miten HeHun perustamisessa Keski-Suomessa edetään ovat tarpeen. Positiivinen vastaanotto kuitenkin rohkaisi ajattelemaan, että kirkon HeHulla voisi oikeasti olla tarvetta ja tehtävä kriisitilanteessa.

Pelastusjohtaja Simo Tarvainen kutsui meidät vierailulle 11.5.2010. Tähän vierailuun tein jo alustavan organisaatio kaavion Keski-Suomen HeHusta. Tapaamiseen osallistuivat Etelä-

Pohjanmaa hankesihteri Jaakko Linko, johtava sairaalapastori Heikki Lepoaho ja minä, sekä pelastuslaitoksen puolelta pelastusjohtaja Simo Tarvainen ja peleistuspäällikkö Risto Helminen. Pelastusjohtaja Tarvaisen selkeät kysymykset ja kommentit kirkon HeHusta olivat avaavia. Hän korosti selkeän organisaation ja johtamisen merkitystä kriisitilanteessa, sekä pohti, miten asiaa tulisi viedä eteenpäin.

Tässä tapaamisessa keskusteltiin myös palolaitoksen nimikkopappi toiveesta. Nimikkopappi voisi jatkossa toimia pelastuslaitoksen ja kirkon HeHun yhteyshenkilönä, sekä olla mukana kehittämässä työhyvinvointi toimintaan pelastuslaitoksen työntekijöille ja sopimus palomiehille. Tämä yhteistyö käynnistyikin vähitellen syksyn aikana. Joulukuussa Jyväskylän seurakunnan yhteisen seurakuntapalvelun johtaja Raimo Laine ja minä vierailimme pelastuslaitoksen päälystön kokouksessa keskustelemassa yhteistyön jatkosta. Näimme, että tämä yhteistyö nivoutuu monilta osin kirkon HeHun toimintaa. Pohdittiin voisiko seurakunnan HeHu-ryhmän jäsen tai yhteyshenkilö olla seurakunnan yhteyshenkilö myös paikalliselle paloasemalle. Samalla virisi yhteistyötä turvallisuuskoulutuksessa seurakunnan työntekijöille ja senioreihin sekä maahanmuuttajille, sillä keskustelussa todettiin, että pelastuslaitoksen näkökulmasta nämä ryhmät ovat haastavia saada turvallisuuskoulutuksen ja -tietouden piiriin.

Informoin pelastuslaitoksen johtoporrasta hankkeen eri vaiheista koko ajan sähköpostitse ja keskustelua käytiin puhelimitse. Tärkeäksi nousi se, ettei kirkon HeHun hälyttämistä tarvitse nähdä erikseen vaivaa, vaan se liittyy luonnollisesti muiden psykososiaalisen tuen toimijoiden hälyttämiseen. Tämä oli yksi tekijä, joka ohjasi pohdintaa hälytyksen järjestämistä. Pelastusjohtaja tulee mukaan ensimmäiseen koulutuspäivään 11.1.2011.

2.1.4. Poliisi – kirkon HeHu vastaa olemassa olevaan tarpeeseen.

Keski-Suomen poliisissa kirkon HeHuun suhtauduttiin mielenkiinnolla. Tapasin 11.5. Jyväskylän pääpoliisi asemalla Olli Hurtan ja Tuomo Viitaniemen. Heille esittelin suunnitelmaa HeHun perustamisesta ja pohdittiin kirkon HeHua poliisin näkökulmasta. Kirkon HeHu nähtiin tärkeänä kansalaisten palvelemiseksi, ihmeteltiin jopa, miksi kirkko vasta nyt parantaa valmiuttaan vastata ihmisten hengellisten tarpeisiin kriisin sattuessa. Todettiin myös, että viime aikaiset kriisitilanteet Suomessa ovat olleet väkivalta ja rikostilanteisiin liittyviä, joten ne ovat olleet poliisijohtoisia. Poliisissa nähtiin tästä syystä tärkeänä, että tulevat kirkon HeHu-ryhmän jäsenet oppivat tuntemaan perusasiat poliisin organisaatiosta ja toimintamallista. Lisäksi keskusteltiin kirkon HeHu toimintaan liittyvistä turvallisuus riskeistä. Todettiin kuitenkin, ettei mitään erityisiä riskejä ole. Kirkon HeHu nähtiin ennen kaikkea jo olemassa olevaan tarpeeseen vastaavana, suomalaiset haluavat tulla kirkkoihin hiljentymään ja osallistua hartauksiin silloin kuin tapahtuu suuronnettomuus.

Tapaamisessa keskusteltiin myös Jyväskylän seurakunnan ja paikallisen poliisin yhteistyöstä kuoleman tapausten ilmoittamisen yhteydessä. Tällä hetkellä Jyväskylän seurakunnassa ei ole jatkuvasti päivystävää pappia muita kuin sairaaloja varten. Tähän kysymykseen tulisi mielestäni palata samalla, kun pohditaan päivystyksen järjestämistä vanhankoteja ja muita laitoksia varten.

Keski-Suomen poliisista Olli Hutta valikoitui yhteyshenkilöksi kirkon HeHu asioissa. Häneen olin yhteydessä sähköpostitse hankkeen eri vaiheissa. Joulukuun 3. päivä vierailin poliisilaitoksella ja silloin sovimme, että Hurta informoi poliisilaitoksen sisällä kirkon HeHusta. Lisäksi keskustelimme seurakunnan ja poliisin yhteistyöstä mm. mahdollisuudesta järjestää väkivallan uhkatilanteisiin varautumiseen opastavaa koulutusta. Poliisista konstaapeli Jouko Meriläinen on tulossa kertomaan poliisin organisaatiosta tammikuun koulutuspäivään.

2.1.5. Hätäkeskus – avun ja turvan ensimmäinen lenkki auttamisen ketjussa

Otsikossa mainittu lausahdus on hätäkeskuksen kaikissa sähköpostiviesteissä. Tämä lausahdus on ollut monella tavalla totta myös kirkon henkisen avun suunnittelussa. Hätäkeskuksessa vierailimme Jaakon kanssa 11.5. toimiala-asiantuntija Tuomo Hämäläinen otti meidät vastaan.

Keski-Suomeen hätäkeskus uudistus on tuomassa suuria muutoksia. Hätäkeskuksen toiminta Jyväskylässä loppuneen vuoteen 2015 menessä. Tämä tosi asia piti ottaa huomioon miettiessä kirkon HeHun hälyttämistä. Hämäläinen korosti, että hätäkeskus on mielellään mukana yhdessä rakentamassa toimivaa ratkaisua. Samalla hän toi esille, että kehittäminen tulisi tehdä lainsäädännön näkökulmasta kestäväälle pohjalle ja hätäkeskus uudistuksen vaatimukset huomioiden. Tapaamisen jälkeen sähköpostiviestit sinkoilivat aktiivisesti hätäkeskuksen Hämäläisen ja minun välillä, koska hätäkeskuksessa ollaan jo valmiiksi monen viranomaisen toiminnan rajapinnalla ja näin sain Hämäläiseltä paljon informaatiota eri viranomaisten ja sosiaalipäivystyksen toiminnasta. Erityisesti mieltä lämmitti viestien ystävällinen ja kannustava sävy.

Kun sitten HeHu-ryhmä oli virallisesti perustettu ja oli aika oikeasti ratkaista kysymys hälytyksen järjestämisestä, menimme yhdessä HeHu-vastaava Simo Lampelan kanssa käymään hätäkeskuksella. Käytännön sopiminen hälytyksen järjestämisestä oli helppoa ja nopeaa, hyvin suunniteltu oli puoliksi tehty tässäkin asiassa.

Kirkon HeHun hälyttäminen yhdistettiin maakunnallisen psykososiaalisen tuen johtoryhmän hälyttämiseen ja suuronnettomuushälytykseen niin, että hälytettäviin lisättiin sairaanhoitopiirin suostumuksella Simo Lampela ja minut. Samalla sovittiin, että tammikuun koulutuksen jälkeen voidaan tarvittaessa perustaa oma HeHu-virtuaalisyksikkö minun ja Simon toiminnan tueksi. Jos syntyy tilanne, että me emme jostain syystä pysty välittämään hälytystä eteenpäin voimme tietyn edellytyksin ottaa yhteyttä hätäkeskukseen ja pyytää HeHun hälyttämistä. Tämä yksikkö olisi myös pelastustoimen hälytettävissä, mutta sen hälyttäminen erikseen ilman psykososiaalisen tuen muiden toimijoiden hälyttämistä tuntuu epätodennäköiseltä. Pohdittiin myös, voisiko hätäkeskukseen olla tarvittaessa yhteydessä vaikka piispa tai kirkkoherra ja pyytää HeHun hälyttämistä. Tähän ei kuitenkaan vielä otettu kantaa.

2.1.6. VAPEPA – SPR Keski-Suomea ja Etelä-pohjanmaata yhdistävä voima.

Vapaaehtoinen pelastuspalvelun valmiuspäällikkö Tave Rautiainen on kaikkien Lapuan hiippakunnan kirkon henkisen huollon yksiköiden kannalta yhteistyökumppani. Hänen toimialueensa kattaa niin Keski-Suomen kuin Etelä-Pohjanmaan.

Minulle vapaaehtoisen pelastuspalvelun rooli erilaisissa hätätilanteissa ei ollut ennestään tuttu.

Olin lähinnä kuullut, että vapaaehtoiset osallistuvat kadonneiden henkilöiden etsintään. Ehkä tästä syystä yhteydenotto VAPEPAN jäi syksylle. Lokakuussa kävin Rautiaisen kanssa keskustelemassa kirkon HeHu suunnitelmista. Tässä vaiheessa Lapuan hiippakunnan HeHu-opas oli jo kapitulin käsittelyä vaille valmis ja myös Keski-Suomen organisaatio oli hahmottunut, vaikka viralliset päätökset vielä puuttuivatkin.

Keskustelussa vapaaehtoisen pelastuspalvelun monipuolinen rooli myös turvan ja henkisen avun antajana tuli esille. Lisäksi tutustuin vapaaehtoisen pelastuspalvelun hälytysjärjestelyihin. Ne ovat hyvin verrannolliset kirkon HeHun tilanteeseen, koska pelastuspalvelun toimijat ovat vapaaehtoisia, eivätkä näin kuulu Virven (viranomaisverkon) piiriin. Heillä on vuorojärjestelmä, jonka mukaan ollaan erityisessä valmiudessa. Tätä voisi ehkä soveltaa HeHu työskentelyyn.

Joulukuussa tapasimme toisen kerran ja minulla oli mahdollisuus esitellä valmista valmiusryhmän organisaatiota sekä Keski-Suomen HeHu opasta. Tässä keskustelussa sovimme Rautiaisen ja Hauvalan roolista tammikuun koulutuspäivässä.

2.2. HeHu päivä - Kokonaiskirkollinen ja hiippakunnallinen yhteistyö

Kirkon henkisen huollon kehittämishanke työskentely alkoi osaltani koko kirkon ensimmäisessä kirkon henkisen huollon päivästä 17.3. Helsingissä. Aloituskokous pidettiin hotelli Helkassa jo edellisenä iltana. Sieltä jäi mieleen Johanna Korkeaniemen toteamus, että hankesihteerit näyttävät innostuneilta työhön. Innostusta varmaan olikin, mutta tietoa valitettavan vähän. Kirkkohallituksen järjestämässä päivässä keskityttiin vahvasti pääkaupunkiseudun jo toimivaan HeHuun, eikä oikeastaan HeHun perustamisesta puhuttu mitään. Minulla oli kuitenkin sikäli tuuria, että Rantakylän seurakunnan pastori Petri Rask, entinen ohjaajani, oli juuri saanut valmiiksi Joensuun HeHun. Häneltä sain vinkkejä ja rohkaisua tulevalle tielleni.

Lapuan hiippakunta on ollut aktiivisesti mukana tässä henkisen huollon kehittämisessä hiippakuntansa alueella ja on hiippakunnista edelläkävijä. Hankesihteerit olemme kaikki kapitulin palkkaamia, mutta jokainen vähän eri tavalla. Eteläpohjanmaan hankesihteeri Jaakko Linko oli koko aikaisena työntekijänä tuomiokapitulissa neljä kuukautta. Vaasan alueella Kari Hietamäki taas oli yhden päivän viikossa HeHu asioihin käytettävissä. Minä puolestani olin 9 kuukautta puolikkaalla työpanoksella Jyväskylän seurakunnan työntekijänä, jonka palkkarahat tulivat kapitulista. Kuten jo tästä voi päätellä, oli jokaisen hankesihteerin asema aika erilainen ja lähtökohdatkin olivat erilaisia. Karin tehtävänä oli laajentaa jo toimivaa Vaasan HeHua. Jaakko ja minä loimme uutta organisaatiota. Minusta yhteistyötä olisi helpottanut, jos kaikki olisivat työskennelleet saman ajanjakson. Olen tosin tyytyväinen siihen, että sain olla Jyväskylän seurakunnan työntekijä ja koen, että siitä asemasta oli hyötyä hankkeen aikana: syntyi yhteistyökuvioita ja minulla oli selkeät toimintavaltuudet seurakunnan sisällä.

Keski-Suomen erityishaaste oli sitouttaa Tampereen, Mikkelin ja Kuopion hiippakuntiin kuuluvat seurakunnat mukaan HeHuun. Kuopion, Tampereen ja Mikkelin tuomiokapituleja informoitiin HeHu valmisteluista. Tuomiokapituleissa Keski-Suomen hanke otettiin vastaan hyvin. Haasteena tulevaisuudessa on huolehtia siitä, että Lapualla, Tampereella, Mikkeliä ja

Kuopiossa tiedetään ja tunnetaan Keski-Suomen kirkon HeHu ja osataan myös huomioida HeHun toimiminen usean hiippakunnan alueella.

2.3. HeHu on tarpeellinen – rakennetaan yhdessä Keski-Suomen seurakuntien kanssa

Koska seurakunnat kuuluvat eri hiippakuntiin, ainoa luonnollinen yhteistyön paikka oli sairaalasielunhoito, siksi jo kirkkoherra Keskitalo oli Orsilalle esittänyt kirkon HeHun perustamista sairaalasielunhoidon yhteyteen Keski-Suomessa.

Seurakuntien mielipidettä kyseltiin sähköpostiviestillä kirkkoherroille (liite 1) samaan tyyliin kuin Etelä-Pohjanmaalla oli toimittu. Kaikki kyselyyn vastanneet seurakunnat suhtautuivat kirkon HeHuun myönteisesti ja pitivät sitä tarpeellisena. Moniin seurakuntiin olin myös puhelimitse yhteydessä ja kyselin sekä esittelin hanketta.

Yksi tärkeistä asioista oli heti alkuvaiheessa löytää joku, joka vastaisi hankkeesta jatkossa. Aluksi pohdittiin myös työryhmän perustamista. Käytännössä päädyttiin kuitenkin siihen, että yksi vastaava saa sitten myöhemmin linjata perustaako itselleen virallisesti tai epävirallisesti johtoryhmän tai vastaavan. Muuramen seurakunnan kirkkoherra Simo Lampela suostui tehtävään puhelinkeskustelun pohjalta.

Yhdessä Simo Lampelan ja Heikki Lepoahon kanssa valmistelimme kaikille Keski-Suomen seurakuntien kirkkoneuvostoille lähtevän kirjeen ja esittelyn (liite 2) elokuun alussa. Tässä vaiheessa hahmotus HeHusta oli edennyt viranomaiskeskustelujen ja kerätyn tiedon sekä seurakuntien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta. Näin oli syntynyt käsitys siitä, mikä voisi olla toimiva ratkaisu. Kirkkoneuvostoja pyydettiin vastaamaan 30.9. mennessä. Käytännössä vastausaika osoittautui hiukan liian lyhyeksi. Suurin osa seurakunnista oli kuitenkin vastannut, kun 7.10. sairaalasielunhoidon yhteisjohtokunta päätti hyväksyä suunnitelman HeHun perustamisesta ja nimittää Simo Lampelan HeHu-vastaavaksi.

Sairaalasielunhoidon yhteisjohtokunnassa käytiin vilkasta keskustelua HeHun rahoittamisesta ja siitä, että pienelle seurakunnalle jo pelkkien kilometri korvausten ja päivärahojen maksaminen voi olla iso kustannus. Jyväskylän seurakunnan johtoryhmä ottikin kantaa kulujen jakamiseen ehdottaen, että kaikki muut kulut paitsi palkat korvattaisiin sairaalasielunhoidon budjettiin erikseen kerättävästä HeHu toiminnan budjetista. Jyväskylän kirkkoneuvosto lausui 13.10. omaksi kannakseen, että HeHu kulut tulee kattaa edellä kuvatulla tavalla sairaalasielunhoidon budjetista. Tästä lähetettiin myöhemmin seurakuntiin tiedote, että näin tullaan toimimaan vuoden 2012 alusta.

Sairaalasielunhoidon yhteisjohtokunta pohti, miten seurakuntien valmiuksia kohdata pienempiä kriisejä ja yhteistyötä viranomaisten kanssa voitaisiin parantaa. Tähän on HeHu tulevaisuudessa varmaan tuomassa lisäosaamista ja luomassa yhteistyötä.

Liite luettelo: Hankkeen aikana syntynyttä materiaalia

1. Sähköposti kirje kirkkoherroille
2. Saate 3.8.2010 kirkkoneuvostoille ja HeHun esittelyteksti
3. Esittely sairaalasielunhoidon yhteisjohtokunnan kokoukseen 7.10. kirjoitettu 15.9.
4. Keski-Suomen kirkon henkisen huollon opas
5. Tiedote ja ohjelma 11.1.2011 koulutuspäivästä
6. Kirkon henkisen huollon intranet sivusto Jyväskylän seurakunnan intranetissä
7. HeHu-valmiusryhmän yhteyshenkilöt ja jäsenet 21.12.2010 tilanne